

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

AÑO XIII

Reus Dimars 24 de Maig de 1898

Núm. 3555

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes . . . . . Ptas. 350
6 provincies trimestre 7
Estranger y Ultramar 7
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Los dilluns y divendres de dos á cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

Ad Tarragona: los demás dias de deu á una del mati y de tres á cinch de la tarde, havent trasladat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 17, primer.

SECCIÓ DOCTRINAL

Gladstone

May s'han de rompre 'ls
lassos que ens uneixen ab
las generacions passadas.

GLADSTONE

La mort ha sellat ja la boca del gran home, que 'l poble anglés ara plora. S'ha extingit en dolga pau, voliat dels seus, de cars á n'aquell parc, quals arbres han envellit ensemps y eran companys de casi tota sa vida.

William Ewart Gladstone nasqué á Liverpool lo 29 desembre de 1809 y ha mort lo dia 20 d'aquest mes, en sa heretat de Hawarden. D'origen escocés, son nom corromput vol dir roca del falçó y de roca ha estat sa naturalesa y de falçó son vol.

Fa pochos dias Lord Salisbury parlava de nacions despreuistes d' homes eminentes y d'estadistas ab qui puga lo poble posar la seva confiança. ¡Tal vegada seria millor dir que hi ha paissos que no saben reconeixer als homes eminentes ni son dignes de tindren! Los grans homes son com los grans arbres: tots naixen d' una mateixa llavor, mes las unes llavors cauen en terra abandonada y las altres en terra herma; les uns son cultivats y 'ls altres abandonats als vents y al bestiar; y 'ls uns son tallats avans de creixer y 'ls altres aixecan la seva ufana copa per demunt del bosch.

Los grans homes son també la síntesis de las cualitats y dels defectes d' una rassa y d' una generació; aixís, estudiantlos, se llegeix com en un compendi lo geni del seu poble. Si á Espanya un liberal eminent, que arribés fins á acceptar las ideas mes radicals y mes nevades, fés aixecar un dia una creu de terme y la fes benedir y assistit á tal acte; y 'l públich sapigués que 'l fons de la seva educació es místich y que s'ha passat llargas horas llegint los 22 volums de las obras de Sant Agustí, obtindria la confiança dels liberals? Si aquest mateix home proclamés la separació de la Iglesia y del Estat y proclamés també principis radicals, seria respectat per la crítica católica? Donchs en lo fons, Gladstone fou un místich y un revolucionari; un devot y un tradicionalista y un radical y un demócrata. Com que aquest revolucionari, que volia restringir lo poder de la Cambra dels senyors, modificar los municipis y emancipar á la Irlanda, se planyia com d' una gran desgracia per los francesos, de que haguessin desrrubit totas las sevas tradicions.

Y no obstant aquestas aparents contradiccions—que's troban també en tots los assumptos que tracta 'l poble anglés—Gladstone ha viscut y ha mort ab los mateixos principis; ab los mateixos ideals; ab la ma-

teixa fé y ab lo mateix amor á la familia, al home anglés, de tota sa vida.

Fill d' un rich negociant de Liverpool; deixeble brillant d' Oxford, ahont una anécdota de colegial nos desonhrea son cor, que posará tota sa vida al servey dels oprimits, dels pobres y dels desvalguts, hereda las cualitats primordials pera 'l negoci; lo càlcul y la meditació y aquestas serán en tot temps la base de las sevas determinacions. L' experiència de las cosas de comers va ser precisament lo que li doná sa seva primera victoria en lo Parlament. Estudiós tota sa vida fou també apassionat pea tota classe de sports; ja vell, encara s' entretenia, com un llenyater, en escler los cayguts tronchs de Hawarden. Gran, magre, dret, vigorós y actiu, de jove son posat era 'l d' un clergyman, que no traía en son exterior lo seu gran previndre: home del nord, llegint sempre molt, literat enamorat de tot lo classich, traductor d' Homere, era ensemps práctic y positiu. Casat ab una dona d' excepcionals cualitats, sa llar ha sigut model de virtuts, y se companya s' identificava tant ab sos quefers, que fins l' acompanyava en la preparació de las sevas campanyas electorals. Fou elegit diputat á 23 anys, y sa elocuencia 'l distingí desseguida colocantlo en lloch preheminent. Segons un crítich francés, la forsa incomparable d' aquesta elocuencia no provenia de la comunicació ó desenrotlo de fórmulas generals; sino del coneixement fondo, precis y municions dels assumptos de que tractava; ab sa veu vibrant y pederosa parlava horas y horas sense fatigarse, ab claretat y concisió. Es que la seva cultura intelectual no tenia fitas; de tot sabia; tot ho llegia y de tot s' enterava; no era un inventor de frases ni un perpetuo enrahonador; era un home instruhidíssim, forjat d' una pessa per sa naturalesa y educació y plé de la experiencia adquirida ab tants anys de vida política. Ab ideas propias y ben definidas, quan aquestas per la meditació havian arrelat en sas conviccions, las defensava en tots los terrenos, aixís en las revistas com en los meetings; aixís en las Cambras com en los clubs. Pensador profón, ha servit llealment, honradament al seu partit, á la seva Patria y á la Humanitat. Aspre, fogós y sense escrúpuls per l' adversari de las lluytas electorals, era atent, respectuós y ductil en la victoria.

Ni sollicitá honors ni admeté títols y s'ribada 'l hora sapigué despendres del poder: ni sisquera la calumnia ha trobat en ell esclerça pera ombrar 'l espill de la seva vida; tan sols ha sigut lo *great old man* del poble anglés, identificat sempre ab lo seu pensar y 'l seu voler. Empró, un cop tingué 'l valor y la energia de separarsen per una qüestió d' humanitat y de justicia, y aquesta actitud li valgué per cert la seva última cayguda y la divisió y derrota del seu partit. Més que gran y que profétich s' ens presentá en cambi en defensa d' aquesta qüestió; com escorcollá en lo pervindre de la

humanitat y que bé senyala al seu poble, lo pecat de la soberbia en que està enllostat y que será á l' hora de l' expiació, que Deu tinga senyalada á n'aquest poble, lo que determinarà la seva ruina. La defensa dels drets del poble Irlandés, li ha fet un pedestal tan alt, que quan las boyras del passat s' estenguin demunt del present, la figura de Gladstone se destacarà en las alturas serenas de la historia, sent l' exemple, lo mirall y l' inspirador dels polítichs lleals y dels homes justiciers.

Si lo que mes gran lo fa á nostres ulls; lo que embelleix á Gladstone ab los raigs d' una gloria inextingible, es precisament lo haver tingut la ferma voluntat d' emancipar y desllinrar de son propi país á la desgraciada Irlanda; es l' haver volgut soterrar en lo passat aquest oprobi perpetuo del poble anglés; es l' haver volgut trauer de son poble aq' esta taca que 'l deshonra; es l' haver tentat de fer de la Irlanda, encadenada un poble lliure. Aixís lo nom de Gladstone en las postrimerias de sa carrera política va unit al *Home rule*; de totas sas campanyas, aquesta es la que més fondament quedarà gravada en la historia.

A 83 anys llurà 'l últim combat per l' Irlanda; després, aquell gran cap de pensador, aquell perfil enérgich y noble, que ab las patas il·lustracions com la caricatura han popularisat; aquella mirada penetrant y viva é inolvidable, desapareixen del parlament anglés. Gladstone s' en aná á reposar dolcament entre la pau dels grans arbres de son parc y Deu ha volgut ardonarli una agonía dolga y la mort dels justos, que la nostra admiració; que 'l nostre respecte y 'l nostre recort, s' uneixin als del poble que ha sapigut demostrar, ab la expressió de son dol, lo molt que 'l estimavan y tot lo que ab éll perdrien.

Nostre comportament.

Ja no hi ha remey. La guerra tan temuda, la guerra tant amenessada y discutida s' ha declarat per fi entre las duas nacions rivals des que 'l crit d' independéncia sonà per primera vegada clapejant de sanch los frondosos camps y boscos salvatges de l' hermosa Cuba, y ha esclatat de sopte y rencorosa, com esclatar sol d' improvis lo tró sech, al llensar lo llamp d' entre dos castells de bromas quan estan ja prou tofadas y blaydas pels raigs d' un sol canicular.

No es ara moment oportú d' analizar los fets, ni menys las causas que l' han motivat. Espanya s' ven á l' hora present insultada y vilment agredida per una nació que inflada de vanitat y tonta presunció s' creu que pot trepitjar drets y emporcar honras sols pel fet de contemplar en sos altars 'l Deu Diner, y per aixó es que tots los catalans debém acudir á defensar aquesta senyera nacional, qu' es la meylat de nostre escut, sens separar en si al bell mitj hi campeja legal ó indegudament lo tiránich emblema de Castella y de Lleó.

Aixís som los catalans. Tal volta cap regió espanyola ha sigut tan previsorá ni ha vist tan de lluny los aconteixements com Catalunya, degut tant sols á qu' es per temperament positivista y no s' cura d' il·lusions. Quan los fils telegráfiachs portavan la nova de que havia romput un altra insurrecció ab la pau de Cuba, nosaltres qu' estimém la llibertat, que advoquem per los drets regionals, que també com ells nos sentim ferits per l' ignominios fuet del centralisme, fóram los únichs que compreguerem lo ver estat d' aquells germans de l' altra part del Atlántich, tal volta ab més cruesa flagellats, y ab ven unánim eixida del cor, ori-

darem: ¡l' autonomia!... ¡d'eloshi l' autonomia!... y 'ls Govern varen mirarnos mitj rient com qui compadeix las estramboterias d' un aleiat. Quant los vapors marxavan plens de gallardits y coloraynas portant al sacri-fici a mils de sers que no havian de veurer ja may més la pobre llar que deixavan amarada en llágrimas, los vers catalans no reyan ni cridavam... y es porque sempre ns varem creure que tot alló era inútil, que no endinzant mes lo punyal es com se curan llurs feridas, en fi, que qui sembra vents ja sab sols pot cullirne tempestats.... Vejas, donchs, si pecavam de fatalistas y si anavam gayre-equivocats en nostres vaticinis.

Catalunya pot ben bé rentarsen las mans de las tristas circunstancias per las que avuy atravessa la nació entera, ja que molt al contrari, mentres lo centre d' Espanya aplicava una política absorbent y desmoralisadora a nostras colonias, lo poble catalá junt ab algun altre del nord de la península hi extenia 'ls afectuosos llazos del treball y la simpatía, que son los únichs qu' esborrant diferencias de política y fins de rassa, fonen en un sol motillo las lligítimas aspiracions de l' humanitat entera.

Pero apart de tot, apart de que nostres avisos foren escarnits, nostres llabis a la forsa sellats y nostres esforços no estimats per res; apart de que jamay lo bon catalanista ha baladrejat aquest tonto y estafalari himne de «Cádiz», que si diu alguna cosa es sols per afrontar a Fransa, nostra bona y estimada amiga; apart de que en lloch de tractarnos com a fills lliures de la nació, se 'ns ha considerat en no pocas ocasions lo mateix que pais conquistat, apart d' aixó, tots los fills de la terra catalana estém en aquests moments de proba al costat del Govern y a la salvaguardia d' Espanya, essent un acte hermós y digne de lloansa veurer desfilat l' aristocracia, banca, saber, y las forsas totes de Catalunya, per davant d' aquest lleó que tant nos ha ensenyat las urpas y tant mal nos ha tractat. Los catalans som aixís; ayments del dret y de la veritat, no 'ns queixém per vici com alguns se pensan, y quant Castella vol imposarse afrontém ses amenesses cara a cara, mes quen Espanya 's veu afrontada y sa honra perilla, aquí som nosaltres pera defensarla.

Tal es nostre comportament. Aprengan los enemichs del regionalisme a feros justícia.

HERMENEGILDO CARRERA Y MIRO.

(De La Costa de Llevant.)

Important proposició

Lo diputat senyor Roig y Bergadá ha presentat a las Corts la següent proposició de lley:

«Al Congrés.—Pugna obertament ab los moderns principis en que deu descansar tota organizació dels tribunals de justícia l' absurdo sistema de las incompatibilitats fundadas en la naturalesa, en la residencia, en la possessió de bens y en l' exercici anterior de la abogacia que ab tan notori error fou adoptat per nostres lleys orgánicas del Poder judicial, sens dupte ab lo propósit d' assegurar la rectitut é imparcialitat de sos funcionaris.

«Si las presumpcions de parcialitat que allá en lo fons d' aquellas incompatibilitats s' amagan no deguessin estimarse desprovistas de tot fonament, resultarian sempre despresivas pera la dignitat dels funcionaris encarregats de la administració de justícia, als quals la mateixa lley que 'ls hi confia la més alta y delicada funció social los infereix lo dur agravi de suposarlos capasses, en determinadas condicions, de proposar lo sagrat ideal de la justícia a las concupiscencias del interés material ó al egoisme dels sentiments de la seva ánima.

«Sapigut es que allí ahont ab més viu anhel procura tot funcionari desempeñar recta y escrupulosament son càrrech es en lo pais de son origen; en lo pais ahont te son arrelament, sas relacions de familia, sas amistats, ahont gosa del apreç y consideració de sos conciutadans, y pel contrari, ensenya la experiéncia que allí ahont ab major facilitat se condensan en tristas efectivitats los inmorals propósits d' un empleat públich, es un pais que li sia estrany, en lo que 's vegi lliure de tots aquells vinculs que constituhiran sempre una resclosa difícil de salvar a las flaquezas del cor humà.

«Vensaquí com aquellas incompatibilitats resultan en cert modo contrarias als fins de sa creació.

«Los recursos de recusació y responsabilitat sancionats en nostres lleys processals han de estimarse suficients pera prevenir y corretgir respectivament los abusos y estraliminacions a que en tot cas poguessin los funcionaris judiciales llensarse.

«Per altra part, la aplicació a nostre pais del sistema de incompatibilitats ocasiona graves perjudicis a la administració de justícia allunyant dels Tribunals de

las diversas regions derégimen foral a sos naturals y residents, que per aquesta circunstancia y ademés per haver cursat en sa inmensa majoria, la carrera en la Universitat del territor, en la que se sol donar major extensió al estudi de las constitucions del país, renixen indiscutiblement ventajosas cualitats pera l' administració de justícia en aquellas regions.

«Fundat en las anteriors consideracions lo Diputat que suscriu te la honra de sometre al Congrés lo següent

Proposició de Lley:

«Article primer. Quedan suprimidas pera 'ls funcionaris de las carreras judicial y fiscal las incompatibilitats establertas en la Lley orgánica del Poder judicial de 15 de Setembre de 1870 y en la de 14 d' Octubre de 1882, que 's fundan en rahons de naturalesa, residencia, possessió de bens y exercici anterior de la abogacia.

«Art. segon. Pera la provisió de las vacants, tant de la carrera judicial com de la fiscal que en lo successiu o corregeués en las regions que gosan de régimen foral serán nombrats ab preferéncia aquells funcionaris que haguessin publicat obras de reconegut mérit relatives al estudi de las institucions jurídicas propias de la región en que existeixi la vacant, y en son defecte aquells altres que haguessin cursat totes las assignaturas de la carrera en la Universitat a qual districte correspongui la región de que 's tracti.

«Art. tercer. Lo Ministre de Gracia y Justicia introducirá en las lleys expressadas las modificaciones que sian necessarias pera que resultin armonizadas ab lo disposat en los artículos anteriors.

«Palau del Congrés, a 7 de Maig de 1898.—Joseph Roig y Bergadá.»

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 23 d' Maig de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSERV. particular
9 m.	752	85	17	24	Navol	100
3 t.	751	88	17	24	Plujós	100

HORAS d' obser	TEMPERATURAS	VENTS	NUVOLS
9 m.	Sol. 32	11	13
3 t.	Sombra 23	20	20

Convidats per lo M. Iltr. Sr. Alcalde don Joseph Maria Borrás ahir a la uña de la tarde assistirem a una reunió que tingué lloch en lo saló de la Alcaldía quin objecte era 'l de informar per part del senyor Borrás a la premsa local, dels treballs que ha vingut practicant la Comissió nombrada pera proporcionar diners ab que subvenir a las necessitats de la classe treballadora que en virtut de la actual época de crisis se troba sense feynya.

La Comissió que, per acort del Ajuntament en una de las darreres sessions que ha celebrat, la constituí hian lo senyor Alcalde, los sis Tinents y la secció d' Hisenda, ha sigut aumentada ab cinch dels majors contribuyents a fi de que aquesta important classe tingué en lo sí d' aquella mes digna representació.

Lo senyor Borrás nos informa dels treballs preliminars que ja 's tenen realists y 'ns digué que d'entre 'ls tres medis que podian escullirse pera proporcionar-se los diners, suscripció voluntaria, anticipar un trimestre de contribució ó un reparto, s' adoptá aquest darrer com a mes práctic y mes senzill, y acordat aixís, se procedí a fer una classificació de totes las personas que podian y devían entregar cantitats destinadas a aquesta obra d' humanitat.

Realizat aquest treball que permetrá recandar una important quantitat, lo senyor Borrás nos digué que la Comissió s' havia preocupat en la manera d' invertir los diners a fi de que mes ne disfrutessin la classe a la qual se proposa auxiliar.

A aquest efecte 's rebutjá la idea de que 's construís un gran dipósit d' aygua pera 'l servey de la població porque 'ls materials que s' hi haurían d' emplear importarian una quantitat respectable, y s' acordá en primer lloch lo emplantar en los terrenos de davant del Hospital civil un Restaurant económica, en lo que se servis per 10 ó 15 céntims un bon plat de sopa (arrós, fideus, sigrons, patatas, etc.), pa y vi, aixís com també que s' entregués de franch a las personas que hi acudissin ab los bonos que al efecte s' repartiran, puig a judici de la Comissió los que més necessitarán d'aquets auxiliis en nostra ciutat son las donas, a qui es difícil colocalas en cap servey; en segon lloch se té acordat lo formar una brigada d' homes sexagenaris destinada

al arreglo dels camins vehinals, donchs per més que per sa avansada edat no 's pot esperar d' ella grans serveys, de tots modos al mateix temps que 'ls servirá d' entreteniment, algo arreglarán; y en tercer lloch, se confia en acabar lo tros de carretera que va d' aquesta ciutat a Vilallonga, obra que ha de reportar molts beneficis a nostra ciutat, puig que la posará en comunicació directe ab un bon número de pobles d' aquella encontrada, y per tant, los diners que en ella s' emplehin resultarán reproductius.

Sense aquestas iniciativas de la Comissió, lo contractista D. Batista Capdevila oferí al senyor Alcalde donar ocupació a 100 obrers que vulguin dedicarse a fer matxaca, assegurant que sense suhar molt se podrian fer un jornal de 8 rals diaris, la meytat de lo que guanyan los que 'n son práctichs.

Fetas aquestas explicacions lo regidor senyor Navás que 's trobava present en la reunió nos manifestá que en la classificació de cuotas recordava en aquell moment que n' hi havia 13 de 2 000 pessetas, 26 de 1.000, bastantas de 500, de 250, 100, 50 y 25 y que 'l total de lo que se suposava se recaudaria pujaria a unas 100.000 pessetas, quantitat que no va poguer per menos que afalagarnos.

Lo senyor Alcalde, per últim, nos indicá que la Comissió en la designació d' aquestas cuotas havia tingut en compte senyalarlas molt inferiors a las que espontaneament podrian oferir totes las personas inclosas en lo reparto, tractantse de fer una obra de caritat, donchs la nostra ciutat may ha sigut sorda a tan noble sentiment quan las circunstancias han volgut posarlos a proba; mes per qualsevol incident que aquella classificació pogués originar la Comissió d' acort ab los interessats procuraria donarli solució favorable.

Com se veu la Comissió no ha tingut en olvit que un reparto pot donar lloch a comparacions difícils d' evitar.

Per la nostra part, com en aquella reunió no hi teniam altre feyna que la d' enterarnos de lo que portém ressenyat, apart de fer constar los nostres bons desitjs de que l' éxit coroni la empresa, agrahim al senyor Alcalde la seva finesa en enterarnos d' aquesta classe de treballs.

A la funció teatral que 'ls joves aficionsats denaren diuménje a la nit en lo teatret de la societat «Juventud Rensense» hi assistí molta concurréncia.

La obra posada en escena, «La Dolores», obtingué una interpretació regular sobresurtint per sa ben acabada labor la bella actriu Srta. Peru que nos feu una protagonista acceptable estant en algunas frases molt felis.

Lo mercat que ahir se celebrá en aquesta ciutat se vegé regularment concorregut per forasters dels pobles comarcans.

Lo passat diumenge lo cel nos regalá dos forts ruixats que haurán produhit un gran bé en nostre camp.

Ahir a las onze del mati un núvol que crasá per l' espay deixá anar quatre gotas d' aygua que posaren en alarma a la venedoras de la plassa de la Constitució.

Lo anormal del cas es que 'l cel estava ben ras y 'l sol no deixá de llahir ni un moment.

Sabém que la secció d' aficionsats al art dramátich que actúa en lo teatret de la societat «El Alba» lo vinent diuménje farà una excursió al vehí poble d' Alcoi ver al objecte de donarli una funció teatral.

Bastent lluhit resultá 'l ball que diuménje a la nit tingué lloch en la societat «Juventud Rensense» després de la funció teatral, amenisat per la banda de música de la mateixa.

Segueixen las victorias dels catalanistas en l' Ateneu Barceloni. Lo passat dissapte la secció de Literatura, Historia y Antiguetats, elegí sa junta, nombrant president al distingit poeta En Joaquim Riera y Bertrán.

Pocas vegadas s' ha vist entre pescadors badelonesos una crisis tan espantosa com la que están attraversant. Les palangres sobre tot, son los que mes senten lo mal estar general que a la classe pescadora affigeix; n' hi ha pro ab dir que de las 20 barcos que van al palangre, 15 están empenyadas ab las botigas que proveheixen de queviures.

Ahir sortiren de Barcelona cap a Canarias, en lo vapor «León XIII», los excedents de cupo dels regiments de Luchana y Mallorca, destinats a reforzar aquella guarnició.

Alguns agricultors valencians s' han dirigit al Foment del Treball Nacional en demanda de llevors de

coló para verificoír ensaigs en aquella comarca. La associació requerida ha facilitat las llevors necessaries cual cultiu es de desitjar que produheixi bons resultats proporcionant així una nova font de riquesa.

Demà tindrà lloch en lo Teatro de Novetats de Barcelona l'estreno del drama en tres actes original de D. Angel Guimerà «El padre Juanico», traducció de «Mossen Janot».

«Llegim en la «Opini6n» de Tarragona:
«La ansietat demostrada en dias anteriors para coneixer las noticias de la guerra va disminubint tan sensiblement que, per la nit, no espera la arribada dels peri6dichs de Barcelona la meytat de la gent que, al comens de la campanya, s'arreatava de las mans «El Noticiero» y «La Publicidad».

«A tots acostuma l'home, fins a ser desgraciats, ha dit Chateaubriand, y nosaltres ja ns anem acostument a ser indiferents a las desditzas de la patria».

Lo comandant Ariza, que desde las passades eleccions de Diputat a Corts se trobava arreatat a Barcelona en lo castell de Montjuich, ahir a la tarde va ser posat en llibertat, anant totseguit a visitar al Capitá general y el Gobernador militar.

ESCORIAS THOMAS.
Vegis l'anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vila (Bou) 12.

En la Exposició de Modas
—¿Qué ha presentat aquest any la casa PORTA?
—La elegant y vaporosa tela de coló ZEPHYR.
—Y quant cesta un «corte»?
—¿Pessetas?... 5'50.

Nota bibliogràfica
«Guia Itineraria», de las serras de Collacabrà, de la Magdalena y altres contratoris de la regi6 Pyrenaisca, fins al macis dels Pirineus Orientals, dividida en 118 Itineraris, per Arthur Osona.

Lo leader dels excursionistas catalans, en Arthur Osona, acaba d'allargar son notable catàlech de Guias Itinerarias, ab la que porta l'títol que mes amunt va escrit.

La personalitat del senyor Osona se mereix un detingut estudi, que algun dia ab gust li dedicarem, puig es l'únic excursionista catalá que s'ha emprés la publicació de un itinerari complet de tot Catalunya, al qual está ja donant fi, puig sols hi faltan las Guias de tres ó quatre comarcas, una de las quals es la de las montanyas de Prades, que ara está terminant. Quan sa gran obra sia completa, Catalunya podrà estar agrahida a qui ha posat tota la seva vida, sa inteligencia y una regular fortuna a la empresa de darla a coneixer pam a pam als propis y als extranjerers.

La Guia Itineraria que avuy ens ocupa, está tallada ab lo mateix patró de totas: forma concisa y gràfica com es propi de librets aixís, puig si n'entrés en detalls y descripcions minuciosas, no bastarian quatre tomos para descriure los 118 itineraris que avuy encabeix en 258 planas. No obstant, no hi faltan totes las altituts dels punts mes notables que devém, lo nom dels pobles y llogarets, masias, montanyas, rius, barranchs y están apuntats las horas, quarts y fins minuts que hi ha de l' un lloch a l' altre ab una exactitut casi matemática. Ab aquesta obreta a la má, com ab totes las del Osona, fins l' excursionista menos expert pot recorre la comarca que descriu ab tota seguretat, puig no li faltaran camins indicats y fondas y hostals ahont dirigir-se, segons lo dalit de sas camas.

Acompaña aquest llibre un excelent mapa de las regions compresas en los itineraris, que es una obra de consulta feta ab tota exactitut y que es un magnífich complement del llibre.

Nostra enhorabona al senyor Osona y fins a un altre.

J. ALADERN.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil
dels dias 21 y 22 de Maig de 1898
Naciments

María Piquer Marqués, de Pascual y Brígida.

Matrimonis
Joseph Vultó Mort, ab Teresa Sistaré Martorell.
Defuncions
Joan Roig Barrera, 3 anys, Sant Celestí, 10.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Robustí.
CULTS RELIGIOSOS
Religiosas de la Providencia

Avuy dimars, festa de Ntra. Sra. de la Divina Providencia, auxili dels Cristians, honrarán a sa Patrona ab los cults següents: Per lo matí a dos quarts de deu hi haurá un solemne ofici en lo que predicará lo Rvnt. D. Salvador Roca, y per la tarde a las sis se cantarà lo Trissagi Mariano, acabant ab los gojos de la Verge.
Sant de demá.—Sant Gregori.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: **JOAQUIM SOCIATS**
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	47'90	Filipinas	
Exterior	60 30	Aduanas	76'50
Amortisable		Cubas 1886	61'75
Fransas	17'40	Cubas 1890	49'87
Norts	20'	Obs. 6 0/0 Fransa	63'
Exterior Paris	34'50	Obs. 3 0/0 »	34'50

GIROS

Paris 78' Londres 45'25
Se reben ordres de Bolsa para Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

BOLSI DE REUS

Cotizacions realizadas en lo dia d' ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	47'70	Cubas del 86	62'
Exterior	60'20	Cubas del 90	40'87
Colonial		Aduanas	76'50
Norts	20'20	Oblig. 5 p 0/0 Almansa	73'25
Fransas	17'40	Id. 3 p 0/0 Fransa	34'50
Filipinas	60'50		

PARÍS

Exterior	33'45	Norts	
Paris	78'	GIROS	45'25
		Londres	

Se reben ordres para operaciones de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Jean Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres	à 90 dias fetxa.	
»	» vista.	
Paris	à » » »	
Marsella	à 30 » » »	

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS	0/10	0/10	0/10
Gas Reusense.		750	
Industrial Harinera.		500	
Banch de Reus.		475	
Manufacturera de Algodon.		400	
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	150		

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 21

De Denia en 3 dias llaut «San Mateo», de 9 ts., ab enress, consignat als Srs. Argenté y Rodriguez.
De Barcelona en 2 dias llaut «San Lois», de 69 ts., ab traózit, consignat a D. Joseph M. Ricomá.
De Génova y esc. en 5 dias v. «Corsanego», ab bocoyis buyts, consignat als Srs. Casaseca y Terré.

Despatzadas

Pera Port-Vendres pail. francés «Anna», ab ví.
Pera Vinarós llaut «San Mateo», en lastre.
Pera Génova y esc. v. italiá «Unione», ab carga general.
Pera Civitavechia berg. gol. italiá «Ida», en lastre.
Pera Alicant llaut «Pepita», en lastre.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja sia untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebritats mélicas, aixís nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias pertenex única y exclusivament al art mecánich, acompanyat dels coneixements anatómichs suficients.

No deu confiarse en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs a aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurreixen per hernias estranguladas, en raho a ser insuficients para contenir las hernias.

Molts son 'os que venen braegers; molt pochos los que saben colocarlos; rarissims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar a vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulte ab vostre metje, ab seguretad vos dirá que para la curació de vostres petits, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económich, es lo braguere de cautchouc ab ressort, testimoniando aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátics para evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogástricas para correjir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles a Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

ULTIMA HORA

Madrid 23.

Diu un despaig de Washington que l' Govern americó ordená lo dia 19 que la escuadra del comodoro Schley anés desde Cayo Hueso a Santiago de Cuba per la costa del Nort.

Al mateix temps disposá que la del almirant Sampson se dirigís al mateix punt per la costa del Sur, de modo que haventse cumplimentat aquestas ordres, no s' explica Mac-Kinley com la escuadra espanyola ha pogut burlar la persecució dels barcos americans.

—Un despaig de Roma diu que Italia ha protestat contra la falta de efectivitat del bloqueig de las costas de Cuba.

—S' assegura, ab referència a noticias de Londres, que la escuadra del almirant Cervera abandoná lo port de Santiago de Cuba, dirigintse a Puerto Rico.

—Un despaig de Hong Kong diu que es molt probable que 'ls indigenas filipins lluytin contra 'ls americans.

—Han arribat a Cayo Hueso alguns barcos de la escuadra bloquejadora.

—Ha sigut reparat lo cable que comunica Cienfuegos ab Santiago de Cuba.

—A Indiana ha volat una fábrica de pólvora, causant la catástrofe tres morts y molts ferits.

—En lo Congrós, se nota un extremat malestar y un gran anhel para sapiguer noticias de Cuba.

Tot son temors y sospitas de que 'ls yankees tractin de concentrer totas sas forsas navals del Atláich para llensarlas sobre un punt del litoral cubá, y allí fortificarse.

—Lo «Daily Mail» de Londres assegura que els Estats Units se treballa para enviar a Filipinas un exercit de 20,000 homes trets de las milicias y de la recluta voluntaria.

—Se diu que 'ls plechs que porta l' capitá del «Montserrat», Sr. Deschamps, son las proposicions enviades per Máxim Gómez y Calixte García para sotmetres.

Servey particular de «Lo Somatent»

Madrid 23, 1'45 matineda.

Han sortit de Nova York 60 barcos formats en tres escuadras, manadas per los almiralls Sampson, Schely y Wolson, marxant a buscar al almirall Cervera.

—Berlin.—Se creu que l' emperador Guillerm está disposat a entrar en la aliansa anglo-americana.

—Diu un telégrama oficial de Puerto Rico que 's troban a la vista d' aquella isla alguns barcos americans.

—Se parla de la formació d' una tercera escuadra a Cádiz, sobre la base «Cardenal Cisneros».

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 4.ª, 2.ª y 1.ª
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (Per Vilanova).
12:11 t. mercancías, segunda y tercera.
1:57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona á Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilanova).
1:58 t. per id.
7:33 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9:33 m. — 1:04 t. — 3:40 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora á Reus

4:21 m. — 8:00 m. — 12:08 t. — 6:04 t. — 7:36 n.

De Reus á Tarragona

8:20 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona á Reus

7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus á Lleyda

8:40 m. — 5:23 t.

De Lleyda á Reus

5:50 m. — 3:50 t.

De Reus á Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia á Tarragona

11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d'arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona,	8:30 m.
Filipinas	8:30 m.
Aduanas	8:30 m.
Cuba 1888	8:30 m.

De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.
De id. directo 10:30 t.
De id. id. 1:30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y despendent de Lleyda) 7:30 t.
De Madrid y Zaragoza 2:30 m.
De Lleyda y Huesca 7:30 m.
NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona na lo 7 y 27 de Noviembre y 1.ª y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que dats los vapors que conduheixen tropas de reforç á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Per Barcelona á las 5:00 m.
Per id. á las 2:00 t.
Per Tarragona, Valencia y Murcia per S.ª Vicensa á las 2:00 t. (per idem) á las 2:00 t.
Per Tarragona, directe á las 7:00 n.
Per Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8:00 m.
Per Madrid, Saragossa, Teruel, provincias y castellanias, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 4:00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura que s' deposita en los buxos després de la sortida del correo de Madrid, se l'ha de sortir a las 7 de la nit per Tarragona.

Promptuari de la

escriptura catalana

METODO SENZILL Y FACIL PER FRANCISCO FLOS Y CALCAT

Preu 6 rals. Se ven en aquesta impremta.

Caramelos Pectorals

del metje SALAS

Curanda Bronquitis, Tos, Catarros, etc., netejan de mucositats l'aparell respiratori tan sols presentant un al anarsen á dormir y altre á la matinalada, composició inofensiva de conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 20.

Preu de la capsa 6 rals.

PARA ABONO DE TODAS LAS COSECHAS Y CULTIVOS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTE RENDIMIENTO

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COMO ABONO FOSFATADO

COMO ABONO POTASICO

GARANTIZADAS PURAS SOLUBLES AL CITRATO

SULFATO DE POTASA, CLORURO DE POTASA SALES CALCINADAS RICAS EN SULFATO DE POTASA, KAINITA, ETC.

El más económico, el más eficaz, el más duradero.

bajo garantía del Sindicato de ventas de STASSFURT

NITRATO DE SOSA

como abono azoado

DE GRADUACION GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 00 AZOE Y DE EFECTOS RAPIDOS Y SEGUROS

DIRIGIRSE PARA PROSPECTOS E INFORMES SOBRE EL EMPLEO

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

Imp. de G. Ferrando. — Plaza de la Constitución.

Para Port-Vendres por ferrocarril francés «Arenas», en ferrocarril.
Para Vinaròs por ferrocarril «Arenas», en ferrocarril.
Para Girona y esc. y ferrocarril «Arenas», en ferrocarril.
General.
Para Civitavecchia por ferrocarril italiano «Arenas», en ferrocarril.
Para Alicante por ferrocarril «Arenas», en ferrocarril.

J. ALABERN.
SECCIÓ OFICIAL
Registre civil
dels dies 21 y 22 de Maig de 1888
Vinaròs
Maria Piquer Marqués, de Ferrandi y Brigid.